

การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปวีชญา ผาสุข¹
ดร.สุวพร เข้มเฮง²
ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ คือ เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต และสภาพแวดล้อมในการเรียนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ ด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ด้านความรักในการเรียนรู้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 4 2) ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านต่าง ๆ และ 3) เปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 197 คน และ 198 คน ตามลำดับ ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัยบางประการ และแบบสอบถามวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMR) และการวิเคราะห์โปรไฟล์ (Profile Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัยบางประการกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ .521, .576, .597, .543, .577, .513, .598, และ .548 ตามลำดับ ส่วนค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของกลุ่มตัวแปรปัจจัยบางประการกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ .481, .512, .589, .474, .487, .472, .477 และ .557 ตามลำดับ

1 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2 อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3 อาจารย์ ข้าราชการบำนาญ

2. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อความความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 ด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วย
 ตนเองด้านความรักในการเรียนรู้, และด้านการมองอนาคตในแง่ดี โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01 ส่วน เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วย
 ตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้, ด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ, ด้านความรักใน
 การเรียนรู้, ด้านความคิดสร้างสรรค์, และด้านการมองอนาคตในแง่ดี โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01 ส่วน ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง, และด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหา
 ความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้าน
 การเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ และด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง, ด้านความรักในการเรียนรู้, ด้านการมอง
 อนาคตในแง่ดี ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
 ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้, ด้านความรักในการเรียนรู้, ด้านการมองอนาคตในแง่ดีด้วยตนเอง, ส่งผลทาง
 บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งผลทางบวกอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตมโน
 ทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ, ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง, ด้านความคิดสร้างสรรค์,
 และด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ส่วน ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ และด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วย
 ตนเอง ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ลักษณะมุ่งอนาคต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่ง
 ผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ, ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วย
 ตนเอง, ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านความสามารถในการใช้
 ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหาและด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะ
 การแก้ปัญหา ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 สภาพแวดล้อมในการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 ทั้ง 8 ด้าน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่งผลต่อความ
 พร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ : ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง, ปัจจัยบางประการ

A STUDY OF SOME FACTORS AFFECTING TO SELF-DIRECTED LEARNING READINESS OF SUAN DUSIT RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS

Pawitchaya Phasuk¹
Suwaporn Semheng²
La-Ead Rakphoa³

Abstract

The purposes of this study were 1) study the relationship between some factors were Self-directed learning attitude Self-discipline Future orientation and Learning environment affecting students' self-directed learning readiness 8 available were Openness to learning opportunities Self concept as an effective learner Initiative and independence in learning Informed acceptance of responsibility for one's own learning Love of learning Creativity Positive orientation to the future and Ability to use basic study skills and problem-solving skills. 2) to identify beta weights of each factor contributed self-directed learning readiness 8 Available. And 3) to comparison self-directed learning readiness 8 Available of the first-year students and the fourth-year students. The sample used in this study consist were the first-year students and the fourth-year students in the second semester of the academic year 2010, obtained using the two – stage random sampling technique, 197 from the first-year students and 198 from the fourth-year students in Suan Dusit Rajabhat University. The instrument were the questionnaires of some factors were Self-directed learning attitude Self-discipline Future orientation and Learning environment whit self-directed learning readiness 8 available. The statistics used for analyzing data were Multivariate Multiple Regression Analysis : MMR) and profile analysis

The results of the study revealed the following :

1. The multiple correlations coefficient between some factors and self - directed learning readiness 8 available of first-year students were .521, .576, .597, .543, .577, .513, .598 and .548 respectively; and of forth-year students were .481, .512, .589, .474, .487, .472, .477 and .557, respectively, with statistical significance at the level of .01
2. The beta weight of some factors contributed to self-directed learning readiness available were as follows :

¹ M. Ed. Candidate in Educational Research and Statistics, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

² Lecturer, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

³ Pensioner Lecturer

2.1 Self-directed learning attitude of first-year students affecting contributed positively to Self-directed learning readiness Love of learning and Positive orientation to the future with statistical significance at the level of .01. Self-directed learning attitude of fourth-year students affecting contributed positively to Self-directed learning readiness Openness to learning opportunities, Self concept as an effective learner, Love of learning, Creativity, Positive orientation to the future with statistical significance at the level of .05 and Informed acceptance of responsibility for one's own learning, Ability to use basic study skills and problem-solving skills with statistical significance at the level of .05

2.2 Self-discipline of first-year students affecting contributed positively to Self-directed learning readiness Openness to learning opportunities and Initiative and independence in learning with statistical significance at the level of .05. And Informed acceptance of responsibility for one's own learning, Love of learning and Positive orientation to the future with statistical significance at the level of .01. Self-discipline of fourth-year students affecting contributed positively to Openness to learning opportunities Love of learning and Positive orientation to the future with statistical significance at the level of .01. And Initiative and independence in learning with statistical significance at the level of .05.

2.3 Future orientation of first-year students affecting contributed positively to Self-directed learning readiness Initiative and independence in learning, Self concept as an effective learner, Creativity, Ability to use basic study skills and problem-solving skills with statistical significance at the level of .01. Openness to learning opportunities and Informed acceptance of responsibility for one's own learning with statistical significance at the level of .05. Future orientation of fourth-year students affecting contributed positively to Self concept as an effective learner, Initiative and independence in learning, Informed acceptance of responsibility for one's own learning, Creativity, Ability to use basic study skills and problem-solving skills with statistical significance at the level of .01 And Openness to learning opportunities with statistical significance at the level of .05

2.4 Learning environment of first-year students affecting Self-directed learning readiness 8 available with statistically non significance. Learning environment of fourth-year students affecting Self-directed learning readiness Initiative and independence in learning negatively contributed with statistical significance at the level of .05.

3. The fourth-year students had self-directed learning readiness 8 available higher than first-year students with statistically significance at the level of .01.

Keywords : Self-directed learning readiness, some factor

บทนำ

ระบบการจัดการศึกษาโดยทั่วไป คือ การพัฒนามนุษย์โดยที่ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อพัฒนาตัวครูเองต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้อย่างเต็มรูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ รูปแบบที่ผู้เรียนมีบทบาทในการรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองครูมีบทบาทเป็นผู้คอยสนับสนุนการเรียนผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือกและวางแผนสิ่งที่ตนเรียนและเริ่มต้นการเรียนด้วยตนเองจากการศึกษาค้นคว้าตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 24-25) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษากำหนดให้ การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายและรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมในยุคข้อมูลข่าวสารและสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 5)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานด้านวิชาการตั้งปรัชญาที่ว่า “เทคโนโลยีก้าวไกลอยู่ที่ไหนก็เรียนได้ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน” โดยการเปิดโอกาส ในการมุ่งเน้นให้นักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้เน้นกระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสามารถ ความสนใจและความพึงพอใจ เพื่อให้นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุขและรักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างไร้ขีดจำกัดซึ่งเป็นการพึ่งพาตนเอง มีใช้การพึ่งพิงความรู้จากอาจารย์ผู้สอนเพียงอย่างเดียวโดยนักศึกษาต้องสนใจเรียนรู้จากระบบข้อมูลข่าวสารหรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมีการติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมเปิดรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ โดยเน้นการค้นคว้า การสืบค้นข้อมูลทางไอทีเพื่อเป็นการปลูกฝังการเรียนรู้ และเล็งเห็นประโยชน์ของโลกข่าวสาร อีกทั้งเพื่อเป็นการบริหารเวลาและการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสอดคล้องกับการก้าวออกสู่ตลาดแรงงาน

ปัจจุบันการที่บุคคลจะมีความสามารถ เป็นผู้เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตนั้นควรต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งหมายถึงกระบวนการที่บุคคลมีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้แสวงหาทรัพยากร และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Knowles, 1975) นักการศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า สามารถวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยใช้เครื่องมือวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้รับการพัฒนาโดย กลูกลิเอลมินโน (Guglielmino, 1977) ซึ่งได้นำมาใช้ในการประเมินการเรียนรู้ ของผู้เรียนผู้ใหญ่เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ด้วยตนเององค์ประกอบ ของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดนี้ประกอบด้วยกัน 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ 2) ด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 4) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง 5) ด้านความรักในการเรียนรู้ 6) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 7) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และ 8) ความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะนำไปสู่แนวทางในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดจากความคิดริเริ่มของบุคคลในเรื่องหนึ่งตามความต้องการ

และความสนใจของตนเอง มีการวางแผน วางจุดมุ่งหมายในการเรียนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ ก็ตามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสามารถประเมินผลการเรียนนั้นได้ บุคคลที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าบุคคลที่เป็นผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ โดยจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย มีความเป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา คือ 1) เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) ความมีวินัยในตนเอง 3) ลักษณะมุ่งอนาคต 4) สภาพแวดล้อมในการเรียน โดยมีผลทางตรงซึ่งสร้างบนพื้นฐานของความรู้ที่ได้จากงานวิจัยต่าง ๆ และจากการพิจารณาเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครอง ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับสูงและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงส่งผลให้นักศึกษามีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สมมติฐานของงานวิจัย

1. ปัจจัยบางประการ ได้แก่ เจตคติการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคตและสภาพแวดล้อมในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4
2. ปัจจัยบางประการ ได้แก่ เจตคติการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต และสภาพแวดล้อมในการเรียน อย่างน้อย 1 ปัจจัย ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4
3. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างน้อย 1 ด้าน สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 197 คนและนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 198 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- 1.1 ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .292-.552
- 1.2 ด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .411 - .767
- 1.3 ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .354 - .723
- 1.4 ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง จำนวน 9 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .491 - .686
- 1.5 ด้านความรักในการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .453 - .703
- 1.6 ด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .229 - .718
- 1.7 ด้านมองอนาคตในแง่ดี จำนวน 6 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .421 - .633
- 1.8 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 8 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .523 - .673

2. แบบสอบถามการวัดตัวแปรปัจจัย

- 2.1 แบบสอบถามการวัดความมีเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 19 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .33 - .608
- 2.2 แบบสอบถามการวัดความมีวินัยต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 14 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .315 - .670
- 2.3 แบบสอบถามการวัดลักษณะมุ่งอนาคตต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 14 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .373 - .703
- 2.4 แบบสอบถามการวัดสภาพแวดล้อมต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจำนวน 19 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .472 - .772

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยแบ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,568 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 4,199 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 5,767 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ชั้นที่ 1 ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ชั้นที่ 2 นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้ ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีระดับชั้น คือ ระดับชั้นปี เป็นชั้น (Strata) และมีสาขาวิชาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และปรับปรุงเครื่องมือจากผู้วิจัยท่านอื่นที่สร้างไว้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีทั้งหมด 2 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 8 ด้าน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 4 ด้าน

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการขอข้อมูลจำนวนนักศึกษาจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 25 เพื่อใช้ในการคัดเลือกแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบไม่สมบูรณ์หรือไม่มีความตั้งใจในการตอบ

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามก่อนตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการตอบเพื่อลดความเครียด และไว้วางใจว่าไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษา เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม 2 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 8 ด้าน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 4 ด้าน ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว ใช้เวลาประมาณ 60 นาที ระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2554

3.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลับคืนจำนวน 247 ชุด ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามออกได้แบบสอบถามของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวนทั้งสิ้น 197 ชุด ส่วนแบบสอบถามของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 248 ชุด ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบสอบถามออก ได้แบบสอบถามของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 198 ชุด แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 395 ชุด

3.5 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานและประมาณค่าสถิติ
3. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน
4. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (MMR)
5. วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านต่าง ๆ (Beta Weight ; β) และทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญด้วยค่า t-test
6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้วยการวิเคราะห์โปรไฟล์ (Profile Analysis)

หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน การเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจเป็นบุคลิกภาพของบุคคลได้ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524 : 24) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบ ของ Mischel & others (1966, 1974) พบว่า การเลือกที่จะชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้นเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตและการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วยลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ ความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวไปในอนาคตนั้น เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงด้วย

สภาพแวดล้อมในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ในสถาบันจะต้องมีสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีต่อนักศึกษา บรรยากาศในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ กีฬา มีการบริหารดี นั่นคือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องเคารพต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ศิลปวัฒนธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนด้านอาคารสถานที่เป็นสิ่งสำคัญทางกายภาพที่จะช่วยผลักดันให้การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสัมฤทธิ์ผล ซึ่งต้องมีห้องเรียน ห้องอาหาร ที่นั่งพักผ่อน ห้องสมุดที่เพียงพอต่อนักศึกษา รายละเอียดที่ได้กล่าวมานั้น เป็นส่วนหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้ (อารมณ สมานภู, 2540, หน้า 61-62, Scott & Hannafin, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ เอมอร์ แก้มกล้าศรี (2551 : 80-83) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.1 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยบางประการส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนรู้สูงนักศึกษาก็จะมีความชอบความรู้สึกรักเชื่อฝักใฝ่ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มักจะเกิดขึ้นเมื่อนักศึกษารับรู้หรือประเมินผู้คน นักศึกษาจะเกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่าง ควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น เป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 237) สอดคล้องกับข้อค้นพบของมรุต ก้องวิริยะไพศาล (2549 : 144-146) พบว่า นักศึกษาที่มีเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนปัจจัยด้านความมีวินัยในตนเองเป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองโดยสำนึกด้วย” ตัวเองซึ่งพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน ไม่แกว่ง มีความมั่นใจในตนเอง มีความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจจริง มีความรู้สึกผิดชอบ มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ตนต้องการโดยไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมรวมทั้งมีพฤติกรรมที่เป็นระเบียบสำหรับกำกับความประพฤติให้เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันตามระเบียบของที่สังคมที่กำหนดเอาไว้ (ณัฐพร สตาภรณ์. 2540 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ (วสัน ปุณผล. 2542 : 10) ที่กล่าวไว้ว่าบุคคลที่มีความมีวินัยในตนเองจะทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และ

พฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่กำหนดเอาไว้ ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น และพร้อมที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีวินัย.

ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดใจรอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลที่เล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตนการเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมาหรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจเป็นบุคลิกภาพของบุคคลได้ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524 : 24) ซึ่งสอดคล้อง กับข้อค้นพบของ Mischel & others (1966, 1974) พบว่า การเลือกที่จะชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีตและการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วยลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุ ความสามารถที่จะคิดถึงเหตุการณ์ในระยะยาวไปในอนาคตนั้นเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีคุณสมบัติด้านสุขภาพจิตและสติปัญญาสูงด้วย

2.2 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ ความมีวินัยในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนส่งผลทางลบต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตมโนทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นวัยที่ก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จึงไม่ค่อยมีการเรียนร่วมกัน กับเพื่อน เรียนกับครอบครัว เรียนกับชุมชน โดยเฉพาะในสังคมโลกยุคปัจจุบัน การเรียนเกิดขึ้นได้ในทุก ๆ สถานที่ ทุกเวลา ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึทางบวกหรือทางลบ ในลักษณะของเจตคติต่อการเรียน ข้อมูลข่าวสารการเรียนรู้ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้จากศูนย์วิชาการ ศูนย์การเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือศูนย์วิทยบริการ หรือหอสมุด การเรียนรู้จากข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สำคัญของจันทร์พิมพ์ สายสมร (2543, หน้า 72-89) และ อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545, หน้า 57-58) ดังนั้นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคใหม่ไม่ใช่เรียนเฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น และเป็นการเรียนร่วมกัน เพื่อนเรียนกับเพื่อน เรียนกับครอบครัว ชุมชน โดยเฉพาะในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร การเรียนเกิดขึ้นในหลาย ๆ สถานที่ ทุกที่ ทุกเวลาซึ่งถูกเรียนโดยเทคโนโลยีสารสนเทศที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ตการเปลี่ยนรูปแบบของการเรียนรู้ แหล่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการแสวงหาความรู้ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน เป็นการเรียนรู้ตลอดเวลาและฝ่ายผู้เรียน ครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมสนับสนุนได้ทั้งคู่ให้ และผู้รับความรู้ก็จะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (จีระ หงส์สตารมภ์, 2546, พนม พงษ์ไพบูลย์, 2543)

2.3 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง พบว่า ปัจจัยด้านความมีวินัยในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนส่งผลทางลบต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตโนมัติ-ทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ ความมีวินัยในตนเองและลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้ เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านอัตโนมัติ-ทัศน์ในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

2.5 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรักในการเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ ด้านความมีวินัยในตนเองส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรักในการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรักในการเรียนรู้ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีนั้นต้องเกิดจากบรรยากาศในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม กล่าวคือ ให้เป็นผู้ที่มีความรู้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการบริหารดี กล่าวคือนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเคารพต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัยในส่วนของอาคารสถานที่ เป็นสิ่งสำคัญทางกายภาพที่จะช่วยผลักดันให้การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสัมฤทธิ์ผล กล่าวคือ มีห้องเรียน ห้องอาหาร ที่นั่งพักผ่อน ห้องสมุดที่เพียงพอต่อนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้สึกพึงพอใจในมหาวิทยาลัยที่ตนเองศึกษา มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ซึ่งความรู้สึกที่ได้กล่าวมานั้นทำให้นักศึกษาเกิดความรักในการที่จะเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่ (อารมณ สมนานนท์. 2540 : 61-62)

ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความรักในการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

2.6 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

2.7 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการมองอนาคตในแง่ดี พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ ความมีวินัยในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการมองอนาคตในแง่ดีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้

2.8 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา พบว่าปัจจัยด้านความมีวินัย และปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์

ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้เช่นเดียวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ

3. การเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ ดังนี้

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ การพัฒนาการอยู่ในวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการทางด้านจิตใจมากกว่าร่างกายและพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง พยายามแสดงออกว่าสามารถกำหนดค่านิยมของตนเองได้ วางแผนอนาคตด้วยตนเองเลือกอาชีพเองและใช้เวลาด้วยตนเองเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Knowles (1975 : 18) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การพบปะบุคคลหรือแหล่งเอกสารในการเรียนรู้ การเลือกและเสริมแผนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนจะโดยได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ก็ตาม และที่สำคัญสอดคล้องกับคำกล่าวของ ครอนบาค (สุกัญญา มะละโยธา. 2550 : 9 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1970 : 45-50) ที่ว่าเป็นผู้มีสมรรถวิสัย (Capacity) หรือวุฒิภาวะ (Maturity) ในด้านต่าง ๆ ทำให้แสดงการกระทำหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) ความต้องการหรือความมุ่งหมายที่กำหนดไว้แล้ว ทั้งที่เป็นความพร้อมทางวุฒิภาวะทางร่างกาย (Physical Maturity) และความพร้อมที่เป็นวุฒิภาวะทางด้านสติปัญญา (Intellectual Maturity) ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ดังนั้นพัฒนาการทางวุฒิภาวะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงยังไม่สมบูรณ์ เพราะการตัดสินใจหรือกระทำในเรื่องบางอย่างยังไม่สามารถกระทำได้โดยอิสระ อาจมีความกลัวหรือไม่กล้าในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ มีผลกับระดับชั้นปีของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยบางประการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองครบทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาทั้งสองระดับชั้น ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อนำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการปลูกฝังและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษา มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อศึกษาหาแนวทางในการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักศึกษา โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาวิธีการสอนของอาจารย์และจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัย รวมไปถึงการปลูกฝังให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้สึกรักชอบและมีความพึงพอใจ ต่อวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังต้องฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและนักศึกษาเองควรมีพฤติกรรมและเป็นผู้มีความคิดในลักษณะมุ่งอนาคตอย่างสูง ถึงจะทำให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จและมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองครบทุกด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จึงน่าจะมีการศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งอื่น เพื่อศึกษาว่าผลการวิจัยจะมีความใกล้เคียงหรือสอดคล้องกันเพียงใด

2.2 ควรมีการศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านต่าง ๆ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 เพื่อศึกษาดูพัฒนาการของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีการเปลี่ยนแปลง เป็นอย่างไรซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปลูกฝังให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในทฤษฎีเชิงลึก ซึ่งอาจทำให้ทราบว่าตัวแปรปัจจัยตัวแปรใดบ้างที่เป็น ตัวแปรเหตุของตัวแปรปัจจัยอื่นดังนั้นควรมีการศึกษาในรูปของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อค้นหาลักษณะที่เป็นทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการพึ่งตนเอง

2.4 ควรศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการวิจัยเชิงทดลองและมีการออกแบบ การวิจัยที่รัดกุม โดยมีการสอบถาม สัมภาษณ์นักศึกษา และมีการจัดกระทำทดลองในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น การจัดกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรมหรือการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อศึกษาดูพัฒนา การว่าการจัดกิจกรรมหรือการจัดการเรียนการสอนแบบใดที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยตนเองสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จันทร์พิมพ์ สายสมร. (2543). **สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี การสอน (หน่วยที่ 11). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- จิร หงส์ลดากรมภ์. (2546). **สู่ศตวรรษใหม่ : Leadership Forum ครั้งที่ 5**. ค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2546, จาก <http://www.naewna.com/p5.7htm>.
- ณัฐพร สตาภรณ์. (2540). **การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน**. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธมนานินและเพ็ญแข ประจันปัจนิก. (2524). **ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น**. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 26 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). **บันทึกปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 3 : สังคมแห่งการเรียนรู้**. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2543, จาก http://www.moe.go.th/web/panom/article_book_ponomo03.htm.
- มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. ปริญญาโท กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- (2543). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2553). **สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- วสัน ปูนผล. (2542). **การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกันยา มะละโยธา. (2550). **การเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีสภาพครอบครัวและสภาพครูผู้สอนต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ ประสานมิตร.
- อารมณ สมานภู. (2540). **รายงานการวิจัยเรื่องตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**.

- เอมอร แก้มกล้าศรี. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยด้านการเรียนการสอนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนพบกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2548 ในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Guglielmino, L.M. (1977). Development of the Self-Directed Learning Readiness Scale. Dissertation Ed.D (Education, Adult and Continuing) Georgi : Graduate school, University of Georgia. Photocopied.
- Knowles, S. M. (1975). Self-directed learning a guide for learners and teachers. United States of America : Association Press.
- Mischel, W (1974). Process in Delay of Gratification. : in L. Berkowitz (ed) Advance in Experimental. Social Psychology. Vol. 7 p. 249-293. New York : Academic Press.
- Scott, B. N., & Hanafin, R.D.(2000). How teacher and parents view classroom learning environments : An exploratory study. Journal of Research on Computing in Education, 32, 401-416.Retrieved December 27, 2002, from <http://www.203.144.248.21/hwwmnds/detail.nsp>.